

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.) SO del. do SA Katarzyna Antoniak
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 r. w Lublinie

sprawy Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o umorzenie należności z tytułu składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 27 października 2015 r. sygn. akt VII U 1232/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz Z. M. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Katarzyna Antoniak Elżbieta Gawda Małgorzata Rokicka – Radoniewicz

III AUa 69/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 23 kwietnia 2014 roku odmówił Z. M. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od maja 2008 roku do lutego 2009 roku w łącznej kwocie 6 902,95 zł, w tym z tytułu: składek – 4 4498,75 zł, odsetek – 2 325 zł, kosztów upomnienia – 79,20 zł, na mocy ustawy z dnia 9 listopada z uwagi na nieuregulowanie w przepisany terminie tj. do dnia 23 marca 2014 roku należności z tytułu kosztów egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu należnych Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w P. ze złożonym w dniu 9 stycznia 2015 roku wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek na

podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniosła Z. M., domagając się jej zmiany i umorzenia wnioskowanych należności z tytułu składek. W uzasadnieniu wskazała, że instytucje tj. Urząd Skarbowy, Komornik oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wyznaczonym terminie tj. do 26 marca 2014 roku nie określiły kwoty kosztów egzekucyjnych jakie zobowiązana była uregulować, dlatego też nie była w stanie dopełnić warunków nałożonych na nią w związku z procesem abolicyjnym. Do odwołania dołączyła dowód dokonania przelewu z dnia 5 maja 2014 roku, na rzecz Urzędu Skarbowego w P., na kwotę 544,50 zł, tytułem zapłaty za koszty egzekucji dot. Z. M. .

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 27 października 2015 roku zmienił zaskarżoną decyzję i umorzył Z. M. należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od maja 2008 roku do lutego 2009 roku w łącznej kwocie 6902,95 zł oraz zasądził na rzecz wnioskodawczyni od organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Sąd Okręgowy ustalił, że Z. M., na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 roku, poz. 1551) złożyła w dniu 28 stycznia 2013 roku wniosek o umorzenie nieopłaconych należności za okres od 1999 roku do 2009 roku na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy do opłacania których była zobowiązana z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie usług gastronomicznych, którą zlikwidowała z dniem 21 września 2009 roku.

Decyzją z dnia 21 lutego 2013 roku, nr (...) organ rentowy określił, według stanu na dzień 28 stycznia 2013 roku, że umorzeniu podlegają należności z tytułu składek w kwocie łącznej 6 902,95 zł za okres od maja 2008 roku do lutego 2009 roku, w tym z tytułu: składek - 4 498,75 zł, odsetek – 2 325 zł oraz koszty upomnienia – 79,20 zł. Warunkiem zaś umorzenia w/w należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Należności te należy uregulować w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonym do dnia wpłaty łącznie (k. 6-7 akt ZUS). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzja o umorzeniu zostanie wydana po spełnieniu bądź niespełnieniu przez wnioskodawcę warunków wskazanych w niniejszej decyzji, tj. spłaty zadłużenia lub bezskutecznego upływu określonego terminu. Decyzja ta uprawomocniła się w dniu 26 marca 2013 roku.

W dniu 19 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych skierował do organu egzekucyjnego tj. Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. pismo informujące o wydaniu wobec Z. M. decyzji określającej warunki umorzenia, dołączając do niego wykaz tytułów wykonawczych umożliwiających wyliczenie kosztów egzekucyjnych, które zobowiązana winna opłacić do dnia 26 marca 2014 roku.

W aktach postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko Z. M. przekazanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. brak jest jakiegokolwiek wyliczenia należnych kosztów egzekucyjnych w tej sprawie dokonanego przez dzień 19 maja 2014 roku. W dniu 19 maja 2014 roku dokonując takiego wyliczenia organ egzekucyjny stwierdził brak takich należności, co wiąże się z faktem, iż wnioskodawczyni, za pośrednictwem pełnomocnika uiszczyła w dniu 5 maja 2014 roku kwotę 544,50 zł.

Sąd Okręgowy orzekł, że zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U.2012.1551) Na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.1):

1) która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 i 6 tejże ustawy, wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, tj. do dnia 15 stycznia 2015 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Art. 1 ust. 10 tej ustawy wskazuje, że warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Po myśli art. 1 ust. 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Zgodnie z art. 1 ust. 11 ustawy, niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8.

Z wymienionych wyżej przepisów wynika jednoznacznie, iż zaległości jakie podlegają umorzeniu oraz niepodlegające umorzeniu winny być wyliczone przez odpowiednie organy, nie zaś przez ubezpieczonego.

W decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, tj. decyzji określającą warunki umorzenia, powinny zostać określone nie tylko kwoty należności z tytułu nieopłaconych składek i innych należności wymienionych w ust. 1 i 6, podlegające umorzeniu, ale również warunki umorzenia, o których mowa w przepisach ust. 10-12 art. 1 ustawy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest w decyzji z art. 1 ust. 8 warunki te określić, tzn. skonkretyzować poprzez podanie kwot niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP, FGŚP i FEP za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do których opłacenia jest obowiązany wnioskodawca, wraz z wszelkimi kosztami dodatkowymi wymienionymi w ustawie oraz poprzez wskazanie terminu, w jakim należności te podlegają spłacie (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 grudnia 2014 roku, sygn.. III AUa 671/14, (...)). Ponieważ zgodnie z art. 1 ust. 8 wysokości kosztów egzekucyjnych nie określa ZUS, należy uznać iż zobowiązany do tego jest naczelnik urzędu skarbowego lub komornik sądowego.

W niniejszej sprawie organ zobowiązany do określenia wysokości kosztów egzekucyjnych jakie opłacić ma wnioskodawczyni tj. Naczelnik Urzędu Skarbowego w P. nie dopełnił tego obowiązku, wnioskodawczyni nie była więc w posiadaniu kompletnych informacji warunkujących uzyskanie umorzenia składek na mocy cytowanej ustawy.

Nadto zaznaczyć należy, iż na dzień wyrokowania uiszcza brakujące opłaty, uzyskując już po dniu wydania decyzji informację o orientacyjnej wysokości tych kosztów. Dlatego też Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i umorzył Z. M.

należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od maja 2008 roku do lutego 2009 roku w łącznej kwocie 6 902,95 zł, uznając iż skarżąca spełniła wszelkie wymagane warunki, a zaistniałe opóźnienie wynikało z opieszałości organu egzekucyjnego, za konsekwencji nie może ponosić ubezpieczony.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie przepisów prawa materialnego art.1 ust.10, ust.11, ust.13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą poprzez umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od maja 2008 roku do lutego 2009 roku w łącznej kwocie 6902,95 zł pomimo, że wnioskodawczyni nie opłaciła kosztów egzekucyjnych do dnia 26 marca 2014 roku tj. nie spełniła warunków umorzenia należności.

Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy jest bezsporny i skarżący nie zarzuca wadliwości ustaleń Sadu I instancji, dlatego też Sąd Apelacyjny na podstawie art. 387. § 2¹ postanawia ograniczyć uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Zgodnie z powołanymi przepisami art.1 ust.10 i 11 ustawy z dnia 9 listopada 2011 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U.2012.1551) , których naruszenie zarzuca organ rentowy warunkiem umorzenia należności z tytułu składek jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego, przy czym stosownie do treści sut.11 tego przepisu niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Jak słusznie ustalił Sąd Okręgowy organ rentowy nie wskazał wysokości należności niepodlegających umorzeniu, do których spłaty była zobowiązana wnioskodawczyni uniemożliwiając jej tym samym spełnienie niezbędnego warunku do wydania korzystnej decyzji o umorzeniu pozostałych należności. Tego faktu skarżący nie kwestionuje, jak również okoliczności, że niezwłocznie po ustaleniu wysokości kwoty kosztów egzekucyjnych podlegających wpłacie, wnioskodawczyni uiściła tę należność, tym samym spełniając wszystkie wymagane warunki do wydania decyzji o umorzeniu należności.

W tym stanie zarzut naruszenia przepisu art.13 ust.1 pkt 2 jest bezzasadny, bowiem nie nastąpiły warunki do jego zastosowania poprzez odmowę umorzenia należności z tytułu składek.

Mając powyższe na względzie Sad Apelacyjny na mocy powyższych przepisów oraz na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisach art.98 KPC oraz § 6 pkt 4 i § 12 ust.1 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 oraz z 2015 r. poz. 617 i 1078).